

Lausuntoyhteenvedo: liikenne- ja viestintäministeriön asetusluonnoksesta hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi sidosryhmiltä lausuntoja maksuasetusesityksestä. Esitys oli lausuttavana lausuntopalvelu.fi -palvelussa ajalla 24.10. – 20.11.2025. Muutama lausunnonantaja antoi lausuntonsa 1.12.2025 saakka annetun lisääjän puitteissa. Lausuntoja saatiin yhteensä 31 kpl.

Taajuusmaksun perusmaksua ehdotettiin korotettavan 1 295,50 eurosta 1 450 euroon ja vähimmäismaksua 18 eurosta 35 euroon. Lisäksi korotettaisiin asetuksen muita maksuja esim. kiinteitä tutkinto- ja todistusmaksuja.

Tiivistelmä annetuista lausunnoista

Yksityishenkilöiden ja radioamatöörikerhojen lausuntopalautteen mukaan vähimmäismaksun korotus on kertakorotuksena kohtuuttoman suuri ja perusteluiltaan ontuva, joka nostaa radioamatööriharrastuksen kustannuksia merkittävästi ja osuu erityisesti radioamatööreihin, lyhytaikaisiin tilapäisyleisradioasemiin ja radioamatöörikerhoihin, joille aiheutuu kohtuutonta taloudellista rasitetta. Korotus uhkaa yleishyödyllisen harrastustoiminnan jatkuvuutta ja kerhojen kykyä ylläpitää koko radioamatööriyhteisön käytössä olevia toistin- ja muita automaattiasemia ja korotus voi johtaa asemien sulkemiseen. Kustannusten kasvu heikentää nuorten ja aloittelevien harrastajien mahdollisuuksia liittyä toimintaan. Näin ollen vähimmäismaksun korotuksesta tulisi luopua ja maksu pidettäisiin ennallaan tai korotus olisi kohtuullisempi. Joissakin lausunnoissa ehdotettiin, että radioamatööritoiminta pitäisi vapauttaa kokonaan taajuusmaksusta ja että tutkinto- ja todistusmaksuja ei tulisi myöskään korottaa. Lausuntopalautteessa korostettiin edelleen, että radioamatööritoiminta on vapaaehtoinen ja ei-kaupallinen harrastus, jolla on merkittävä rooli yhteiskunnan kriisivarautumisessa ja poikkeusolotilanteissa esimerkiksi ylläpitämällä viestintätaitoja ja -tekniikkaa. Lausunnoissa tuotiin esille, että radioamatööriluvat aiheuttavat viranomaiselle vain vähäisen hallinnollisen taakan, lisäksi osa hallinnollisista tehtävistä, kuten pätevyystutkinnot ja taajuuskoordinaatio, on jo siirretty Suomen Radioamatööriliitto ry:lle (SRAL), joten korotusta ei voi perustella kustannusvastaavuudella. Joissakin lausunnoissa tuotiin esille, että yleinen kustannustason nousu ei kelpaa perusteeksi, koska tietotekniikan kehitys, tekoälyn käyttö ja toiminnan kehitys pitäisi pikemminkin tehostaa toimintaa ja alentaa kustannuksia.

Suomen Yrittäjät katsoo, että maksuperustelain mukaisesti kustannuksia vastaava hinnoittelu on lähtökohtaisesti perusteltua, mutta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että eräiden suoritteiden hinnankorotukset ovat suuria. Suuria korotuksia tulisi kohtuullistaa ja jakaa nostotarve pidemmälle aikavälillä. Jatkossa tulisi lisäksi pyrkiä välttämään suuria kertakorotuksia. Suomen Yrittäjät pitää välttämättömänä, että jatkossa suoritteiden edellyttämään viranomaistyötä arvioidaan kriittisesti ja pyritään tehostamaan prosesseja siten, että viranomaistyön määrää voidaan laskea tavalla, joka hillitsee suoritteiden hintojen nousua tai parhaassa tapauksessa mahdollistaa niiden laskun.

Elisa Oyj toteaa lausunnossaan, että asetuksen mukaisilla hallinnollisilla taajuusmaksuilla ja taajuushallinnollisista suoritteista perittävillä muilla maksuilla tulisi jatkossakin kattaa vain viestintäverkkoihin kohdistuvat Liikenne- ja viestintäviraston kustannukset. Elisan näkemyksen mukaan maksuja pitäisi myös paremmin kohdentaa kustannusvastaavasti eri radiotaajuuksien käyttäjäryhmien mukaan. Ehdotetulla taajuusmaksun perusmaksun muutoksella mobiilioperaattoreiden maksutaakka kasvaisi vuositasolla n. 0,6 M€ ollen vuodesta 2026 eteenpäin n. 5,4 M€. Elisan käsityksen mukaan mobiilioperaattoreiden aiheuttamat taajuushallinnalliset kustannukset ja kustannusten nousu eivät vastaa mobiilioperaattoreilta kerättävän taajuusmaksun tasoa. Mikäli taajuusmaksun perusmaksun tasoa tullaan korottamaan nykyisestä 1 295,50 eurosta 1 450,00 euroon, kyseistä asetusta pitäisi muuttaa siten, etteivät mobiilioperaattoreiden taajuusmaksut nykyisestä vuoden 2025 tasosta asetusmuutoksen myötä nouse. Elisa ehdottaa, että tämä toteutetaan pienentämällä vastaavasti yleisen taajuusmaksun perusmaksun kerrointa S sekä valtakunnallisten matkaviestinverkkojen että erittäin laajakaistaisten valtakunnallisten matkaviestinverkkojen (26 GHz) osalta. Huomionarvoista on myös, että kyseisten hallinnollisten taajuusmaksujen lisäksi mobiilioperaattorit maksavat kaikista taajuuskaistoista myös arvoon perustuvaa joko markkinaehtoista taajuusmaksua (AIP) tai toimiluvan huutokauppamaksua.

Suomen Radioamatööriliitto toteaa, että esitetyt muutokset, erityisesti radioamatööritoimintaan kohdistuvat maksunkorotukset, ovat erittäin merkittäviä. Suomen Radioamatööriliitto vastustaa esitettyjä korotuksia niiden suuruusluokan ja perusteluiden vuoksi. Radioamatööritoiminta on yleishyödyllinen, tekninen harrastus, joka tuottaa yhteiskunnalle osaamista ja varautumisen kannalta tärkeää viestintäreserviä. Harrastuksen kustannusten voimakas nostaminen uhkaa toiminnan jatkuvuutta ja saavutettavuutta. Taajuusmaksun vähimmäismaksun korottaminen 18 eurosta 35 euroon on kohtuuton. Tämä lähes kaksinkertainen (n. 94 %) korotus iskee suoraan jokaiseen radioamatööriin ja on suhteettoman suuri yleiseen kustannuskehitykseen nähden. Vaikka perusmaksun (1 295,50 € -> 1 450,00 €) korotus on prosentuaalisesti pienempi, sen vaikutus heijastuu kaikkien radioamatöörilupien hintoihin. Esityksessä ehdotetaan tutkintomaksujen korottamista keskimäärin 33 % sekä todistusmaksujen nostamista 43,75 eurosta 60 euroon ja 28,60 eurosta 40 euroon. Perusteluna käytetty kustannuskehitys ja maksujen pitkään samalla tasolla pysyminen eivät yksinään oikeuta näin rajuja kertakorotuksia. Nämä korotukset nostavat merkittävästi kynnystä uuden harrastajan tulla toiminnan pariin. Erityisesti nuorten ja opiskelijoiden kohdalla kymmenien eurojen lisäkustannus voi olla ratkaiseva este harrastuksen aloittamiselle. Lausuntoluonnoksessa ei ole huomioitu lainkaan sitä merkittävää työpanosta, jonka Suomen Radioamatööriliitto ja sen vapaaehtoiset tarjoavat viranomaisen (Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) tueksi. Tämä työ vähentää suoraan viranomaisen työmäärää ja kustannuksia.

SRAL hoitaa lähes kokonaisuudessaan radioamatöörien pätevyystutkintojärjestelmän ylläpidon ja tutkintojen käytännön toimeenpanon. Vaikka tutkijoille maksetaan palkkio, järjestelmän hallinnointi ja vapaaehtoistyöpanos keventävät merkittävästi Traficomin taakkaa. SRAL tekee kuluitta suuren osan erityislupien (esim. korkeammat lähetystehot) ja automaattiasemien (toistinasemat yms.) vaatimasta teknisestä koordinaatiotyöstä. Traficomille jää tältä osin vain varsinainen lupapäätöksen tekeminen ja käsittely, joiden määrä ei vuositasolla ole suuri. Tätä itsesääntelyn ja vapaaehtoistyön kautta syntyvää kustannussäästöä viranomaiselle ei ole huomioitu maksuja määriteltäessä. Maksuilla katetaan myös viranomaisen valvontatehtäviä. Radioamatöörkentällä on kuitenkin jo pitkään koettu, että valvovan viranomaisen (Traficom) resurssit ja mahdollisuudet puuttua taajuuksien väärinkäyttöihin tai häiriötilanteisiin ovat riittämättömät. Toimintaa ei pystytä valvomaan tehokkaasti, eikä väärinkäyttöksiin pystytä puuttumaan järkevissä määrääjoissa. On kyseenalaista nostaa maksuja palvelusta, jonka koetaan jo nyt olevan puutteellista.

Suomen Radioamatööriliitto ry katsoo, että esitetyt maksunkorotukset ovat radioamatööritoiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden kohtuuttomia. Ne eivät huomioi SRAL:n tuottamaa merkittävää työpanosta ja kustannussäästöä viranomaiselle. Lisäksi, muut harrasteradiomuodot kuten LA/CB, RHA68 ovat taajuusmaksusta vapaita, ja lisääntynyt automaatio hoitaa merkittävän osa radioamatöörien lupa- ja taajuusmaksuasiat laskien kustannuksia. Lisäksi, Liikenne- ja viestintäministeriö on itse antamassaan lausunnossa (25.5.2004) kehottanut pidättäytymään radioamatööreille kohdistuvien kustannusten noususta, viitaten eri viranomaisilta saamiinsa lausuntoihin radioamatööritoiminnan tärkeydestä kansalliseen varautumiseen liittyen. Viranomaiset sekä vapaaehtoisjärjestöt saavat lisäksi radioamatöörien kautta arvokasta teknistä- sekä käytännön apua esimerkiksi VAPEPA- ja MPK-toimintaan liittyen. Nämä kaikki ovat uhattuna esitettyjen kustannusten johdosta, koska järjestelyt edellä mainittuihin toimiin liittyen tapahtuvat yksittäisten radioamatöörien tai alueellisten yhdistysten omilla varoilla tehtyihin investointeihin. Amatööriliitto esittää, että Liikenne- ja viestintäministeriö hylkää esitetyt korotukset radioamatööritoiminnan osalta ja käynnistää yhdessä Suomen Radioamatööriliiton kanssa neuvottelut maksujen kohtuullistamiseksi siten, että ne vastaavat paremmin viranomaiselle aiheutuvia todellisia kustannuksia, huomioiden harrastajien itse tuottamat palvelut ja toiminnan tärkeyden kansalliseen varautumiseen liittyen.

FiComin mukaan hallinnollisten taajuusmaksujen kustannusvastaavuuden arviointi ei ole läpinäkyvää. Taajuusmaksun perusmaksua korotettaisiin 1 295,50 eurosta 1 450 euron, mitä perustellaan sillä, että perusmaksua ja vähimmäismaksua on tarkistettu viimeksi vuonna 2006. Maksuperustelain kustannusvastaavuusperiaate edellyttää, ettei hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoiteta viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Pitää paikkansa, ettei mainittuja maksuja ole tarkistettu vuoden 2006 jälkeen, mutta tämän jälkeen teleyritysten maksamien matkaviestinverkkojen lupien hallinnolliset taajuusmaksut ovat moninkertaistuneet käyttöönotettujen taajuuskaistojen myötä. Tässä mielessä perustelumuistion toteamus siitä, että taajuussuunnittelussa huomioitavien langattomien sovellusten määrä on lisääntynyt merkittävästi (s. 5), herättää kysymyksiä, koska tiedossa ei ole, että matkaviestinverkon taajuuksien hallinnointiin käytetyt resurssit olisivat kasvaneet samassa suhteessa matkaviestinverkon taajuuksista kerättyjen maksujen kanssa. On myös totta, että viraston tehtäväkenttä on laajentunut ja sen tehtävät lisääntyneet, mutta esityksestä ei ilmene, onko virasto tehostanut taajuushallintoa ja sen toimintaa.

Kustannusvastaavuuden arviointi ei ole läpinäkyvää, vaan se on epäselvää, koska luonnoksesta ei ilmene miten kustannukset ja korotukset kohdistuvat nimenomaan mobiiliverkkojen taajuushallintoon. Esityksen perusteluissa (s. 2) korotuksista todetaan seuraavaa: "Viraston toimintaympäristöön ovat viime aikoina vaikuttaneet erityisesti korostuneet häiriöttömyyden, jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä kyberturvallisuuden vaatimukset, mikä edellyttää palveluiden tuottamisen varmistamiseen merkittävää lisäresursointia. Viraston palvelutuotannon varmistaminen edellyttää nykyisten tietojärjestelmien jatkuvaa kehittämistä edellä mainitun takia. Lisäksi tekoälyn käyttöönotosta, lainsäädännöstä ja muusta sääntelystä tulevat muutokset vaativat järjestelmämuutoksia ja -päivityksiä." Mainituissa kohdissa viitattu lisäresursointitarpeet (kyberturvallisuus, jatkuvuuden hallinta, tekoälyn käyttöönotto) ovat luonteeltaan viraston horisontaalisia tehtäviä. Kustannusvastaavuuden varmistamiseksi on tarpeen avata, miltä osin nämä kustannukset kohdistuvat nimenomaan taajuushallintoon ja miltä osin ne tulisi kattaa viraston yleisistä toimintamenoista. Vaikuttaisi enemmän oleva kyse viraston yleisistä tehtävistä ja normaalista toimintaympäristön muutoksista, jotka pääosin tulee kattaa viraston yleisistä toimintamenoista. Perusteluiden mukaan perusmaksun korotuksen taustalla on yleinen kustannustason nousu ja viraston lisääntynyt työmäärä. Esityksestä ei kuitenkaan ilmene kuinka monta henkilöä työskentelee taajuusasioissa, kuinka monta uutta henkilöä korotuksilla on tarkoitus palkata ja kuinka moni taajuushenkilöstöstä työskentelee teleyritysten yleisten mobiiliverkkojen taajuusasioissa. Nykyisin

teleyritykset maksavat matkaviestinverkon hallinnollista taajuusmaksua lähes viisi miljoonaa euroa vuosittain. Jatkossa teleyrityksiltä laskutettava vuosittaisen korotuksen suuruus on arviolta reilu puoli miljoonaa euroa, jolloin pelkästään matkaviestinverkon hallinnolliset taajuusmaksut kipuavat reiluun 5,5 miljoonaan euroon. Kyseisellä summalla mobiiliverkon taajuushallinnollisista tehtävistä tulisi huolehtia useita kymmeniä henkilöitä. Tällä hetkellä teleyrityksillä ei ole läpinäkyvyyttä siihen, kohdentuvatko yritysten maksamat noin 5,5 miljoonan euron mobiiliverkkojen hallinnolliset taajuusmaksut niitä koskevaan hallinnointiin ja ovatko ne kustannusvastaavia. Hallinnolliset taajuusmaksut ovat vastikemaksuja taajuuksien hallinnoinnista, eivätkä ne saa muodostua taajuuksien käytöstä perittäviksi yleisluonteisiksi maksuiksi, joilla katetaan viraston muita yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja. Esityksen jatkovalmistelussa matkaviestinverkkojen hallinnollisten taajuusmaksujen kustannusvastaavuus tulee avata seikkaperäisesti.

Esityksestä puuttuu yritysvaikutusten arviointi. Esityksestä puuttuu maksujen ja korotusten vaikutusten arviointi niihin tahoihin, joihin hallinnolliset taajuusmaksut kohdistuvat eli teleyrityksiin. Vaikutuksia on arvioitu yksinomaan Traficom:n näkökulmasta. Teleyritysten kustannusvaikutuksia arvioitaessa hallinnollisia taajuusmaksuja ei tule tarkastella irrallisena, vaan osana teleyritysten kokonaisrasitusta, johon kuuluvat mm. tietoyhteiskuntamaksu, markkinaehtoinen taajuusmaksu tai huutokaupparamaksu, ja muut viranomaismaksut sekä velvoitteista aiheutuvat kustannukset. Taajuusmaksuilla on suora yhteys teleyritysten investointikykyyn ja Suomen digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen. Ylipäättään teleyrityksiin kohdistuvien maksujen, kuten taajuusmaksujen ja niiden korotusten vaikutukset kuten investointeihin, infrastruktuuriin ja kilpailukykyyn tulisi arvioida ja tuoda esiin osana esityksen vaikutusarvioita.

Telia Finland Oyj ilmoittaa yhtyvänsä FiCom ry:n asiassa antamaan lausuntoon. Hallinnollisiin taajuusmaksuihin esitetään merkittäviä korotuksia, joita Telia toivoo vielä harkittavan. Muun muassa asetuksen 4 §:ssä säädettyä taajuusmaksun määräytymisessä käytettävää perusmaksua ehdotetaan korotettavan 1 295,50 eurosta 1 450,00 euroon. Tämän muutokset vaikutukset olisivat erittäin merkittäviä matkaviestinverkko-operaattoreille, jotka kantavat huomattavan osuuden maksuista ja joiden maksutaakka on pelkästään matkaviestinverkon taajuuksien osalta noussut yli 70 % viimeisen 10 vuoden aikana, ja lähes kolminkertaistunut reilun 15 vuoden aikana. Telia on nostanut esiin huolen maksujen epätasaisesta jakautumisesta ja matkaviestinverkon maksujen huomattavasta noususta lausunnoissaan myös edellisinä vuosina. Maksuihin suunniteltua erittäin merkittävää korotusta perustellaan mielestämme puutteellisesti. Perustelumuiotiossa ei ole kuvattu, mitä kustannuksia taajuushallinnolle on kohdistettu, joten kustannusvastaavuuden arviointi on vaikeaa. Toimintaympäristöstä johtuvat muutokset eivät käsityksemme mukaan kohdistu merkittävässä määrin taajuushallintoon, joten niiden kattaminen taajuuksia käyttäviltä toimijoilta ei vaikuttaisi olevan kustannusvastaavaa. Emme tunnista niin suuria muutoksia, että Traficom:n taajuushallinnon tehtävissä tapahtuneet muutokset tai yleinen kustannustason nousu vaatisi 1,6 miljoonan euron korotusta taajuusmaksuihin. Maanlaajuisten matkaviestinverkon lupien hallinnolliset taajuusmaksut kattavat lähes puolet kaikista taajuusmaksuasetuksen mukaisista maksuista. Mikäli matkaviestinverkon taajuuksien hallinnointiin ei käytetä lähes puolta taajuushallinnon resursseista, kustannusvastaavuus ei täyty. Suomessa matkaviestinverkon taajuuksista kerätyt hallinnolliset taajuusmaksut ovat väestöön suhteutettuna jo nykyiselläkin tasolla selvästi suuremmat kuin naapurimaissamme Ruotsissa ja Virossa. Perustelumuiotiossa mainitaan, että perusmaksua ei ole korotettu vuoden 2006 jälkeen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että toimijoiden maksutaakka ei ole kasvanut. Vuoden 2006 vuoden jälkeen matkaviestinverkkojen lupien hallinnolliset taajuusmaksut ovat lähes kolminkertaistuneet käyttöön otettujen taajuuskaistojen myötä (2600 MHz, 800 MHz, 700 MHz, 3600 MHz, 26 GHz), jotka ovat mahdollistaneet laadukkaiden matkaviestinpalvelujen tuottamisen nyky-yhteiskunnan tarpeisiin. Matkaviestinverkon

taajuuksien hallinnointiin käytetyt resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa matkaviestinverkon taajuuksista kerättyjen maksujen kanssa.

Erityisesti Telia nostaa esiin 26 GHz taajuuskaistan maksun. Tältä kaistalta kerätty hallinnolliset taajuusmaksut ovat suuremmat kuin muilta matkaviestinverkon kaistoilta kerätty maksut. Tämä kaista soveltuu toteuttamaan huippukapasiteettia matkaviestinverkossa hyvin paikallisesti, mutta se ei sovellu laajaan verkkopeittoon, joten toteutettavaan väestöpeittoon suhteutettuna maksu on suhteettoman suuri. Suomessa maksu on myös moninkertainen verrattuna muihin maihin, joissa Teliällä on 26 GHz taajuuslupa. Tätäkin taajuutta koskevaan maksuun kohdistuisi nyt ehdotetun perusmaksun korotuksen myötä merkittävä maksutason nousu. 26 GHz taajuuskaistan osalta ehdotamme hallinnollisen maksun asettamista kohtuullisemmalle tasolle (maksimissaan 50 000 €/lupa). Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi laskemalla erittäin laajakaistaisten matkaviestinverkkojen perusmaksun kertoimen (S) 0,006:sta 0,001:een. Hallinnollisilla taajuusmaksuilla tulisi kattaa vain taajuuksien hallinnoinnin kulut. Matkaviestinverkon taajuuksien markkina-arvosta maksetaan erikseen joko huutokauppamaksuna tai markkinaehtoisena taajuusmaksuna, joten markkina-arvon ei tulisi vaikuttaa hallinnollisiin taajuusmaksuihin. Toimijoiden maksutaakan määräytymiseen ei tule myöskään vaikuttaa toimijoiden oletettu maksukyky, vaan toimijoiden käytössä olevien taajuuksien hallinnoinnin kulut. Teleyrityksiltä peritään myös tietoyhteiskuntamaksua, joka perustuu toimijan liikevaihtoon. Maanlaajuisten matkaviestintoimijoiden osuus hallinnollisista taajuusmaksuista on merkittävä, eikä todennäköisesti vastaa Traficomien taajuushallinnon resurssikäyttöä matkaviestinoperaattorien käyttämien taajuuksien hallinnointiin.

DNA Oyj yhtyy Ficomin lausuntoon ja korostaa lisäksi seuraavaa. Hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoitetaan Traficomien taajuuksien hallintaa ja valvontaa. Tämä pitää sisällään mm. taajuussuunnittelua, häiriöiden hallintaa ja teknisten määräysten valvontaa. Hallinnollisen taajuusmaksun tulee olla kustannusvastaavaa. DNA:n näkemyksen mukaan kustannusvastaavuuden arviointi ei kuitenkaan ole ollut riittävää tai ainakaan riittävän läpinäkyvää perustelumiestiossa. Lisäksi maksun nostoa on perusteltu sillä, että viimeksi maksua on nostettu vuonna 2006. Hallinnollisia taajuusmaksuja ei tulisi perustella takautuvasti, tämä ei ole kustannusvastaavuusperuste. On epäselvää, miten mobiilioperaattoreiden taajuuksien hallinta ja valvonta aiheuttaa Traficomille vuosittain jatkossa noin 5,5 miljoonan euron kustannukset. Tällä summalla rahoitetaan arviolta kymmenien asiantuntijoiden palkkaus ja järjestelmäkustannukset. Mukana on myös 26 GHz taajuuskaistasta johtuvat maksut. Elisan ja Telian lausunnoissa esitetyn lisäksi DNA haluaa tuoda esiin, että 26 GHz kaistan hallinnolliset taajuusmaksut eivät suurella todennäköisyydellä ole nykyisellään kustannusvastaavia kaistan hyvin rajoitetun käytön takia.

RadioMedia toteaa lausunnossaan, että luonnoksen mukaan taajuusmaksua ja asetuksen muita maksuja esitetään korotettavaksi. Taajuusmaksun perusmaksua korotettaisiin 1 295,50 eurosta 1 450 euron, mitä perustellaan sillä, että perusmaksua ja vähimmäismaksua on tarkistettu viimeksi vuonna 2006. Luonnoksessa todetaan, että Liikenne- ja viestintäviraston maksullisen toiminnan tulee olla maksuperustelain mukaisesti kustannusvastaavaa ja maksukorotuksilla varmistettaisiin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Maksuperustelain kustannusvastaavuusperiaate edellyttää, ettei hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoiteta viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Perusteluiden mukaan perusmaksun korotuksen taustalla on yleinen kustannustason nousu ja viraston lisääntynyt työmäärä. Esityksestä ei kuitenkaan ilmene esimerkiksi se, kuinka monta henkilöä työskentelee taajuusasioissa. Lisäksi perusteluissa mainitut lisäresursointitarpeet, kuten kyberturvallisuus, jatkuvuuden hallinta ja tekoälyn käyttöönotto, ovat luonteeltaan viraston horisontaalisia tehtäviä. Kustannusvastaavuuden varmistamiseksi on yksilöidä tarkemmin, miltä osin ko. kustannukset kohdistuvat nimenomaan taajuushallintoon, ja miltä osin ne tulisi kattaa viraston yleisistä

toimintamenoista. Vaikuttaisi siltä, että suurelta osin kyse on enemmänkin viraston yleisistä tehtävistä ja normaalista toimintaympäristön muutoksista, jotka pääosin tulee kattaa viraston yleisistä toimintamenoista. Kaupallinen radiotoimiala on ollut vahvassa murroksessa ihmisten ajankäytön sirpaloituessa, lineaarisen FM-radion kuuntelun pienentyessä sekä mainoseurojen siirtyessä globaaleille digialustoille. Aikana, jolloin median moniäänisyys ja huoltovarmuus on tärkeämpää kuin ehkä koskaan aiemmin, lainsäätäjän tulisi tehdä kaikkensa median toimintaedellytysten turvaamiseksi. Esityksessä ei ole arvioitu maksujen ja korotusten vaikutuksia radioyhtiöiden kannalta, vaan vaikutuksia on arvioitu yksinomaan Traficom:n näkökulmasta. Esimerkiksi vähimmäismaksun nosto 18 eurosta 35 euroon on suhteettoman suuri korotus. Vaikka korotus on absoluuttisesti pieni, niin yhdessä muiden viranomaismaksujen ja yleisen kustannustason nousun kanssa sillä on vaikutuksia radiotoimialan toimintaedellytyksiin. Yritysvaikutukset ja kustannusvastaavuusperiaate huomioiden Radiomedia esittää korotuksen poistamista tai sen huomattavaa lieventämistä.

Sanoma Media Finland Oy Asetusluonnosesityksessä ehdotetaan sekä taajuusmaksun että asetuksen muiden maksujen korotuksia. Maksukorotuksia on perusteltu lähinnä maksuperustelain mukaisella kustannusvastaavuusperiaatteella ja sillä, ettei maksuja ole korotettu pitkään aikaan. Tältä osin perusteluiden mukaan perusmaksun korotuksen taustalla on yleinen kustannustason nousu ja viraston lisääntynyt työmäärä, joiden osalta on puolestaan viitattu mm. kyberturvallisuuteen, jatkuvuuden hallintaan ja tekoälyn käyttöönottoon. Huomautamme, että maksuperustelain mukaan kustannusvastaavuusperiaatteen hallinnollisilla taajuusmaksuilla ei tule rahoittaa viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Edellä todetut kyberturvallisuus ja tekoälyn käyttöönotto vaikuttaisivat liittyvän viraston yleisiin velvollisuuksiin eikä nimenomaisesti taajuuksien hallintaan. Esityksessä ei ole myöskään esitetty, minkälaiset resurssit taajuuksien hallinnoinnin osalta on (esimerkiksi henkilömäärät tai muut vastaavat resurssitarpeet) ja miten niiden kasvu oikeuttaisi esitetyt mittavat korotukset taajuusmaksuihin. Maksujen tarkoitus on kattaa hallinnolliset kulut, ei tuottaa lisätuloja. Luonnoksessa arvioidut 1,6 miljoonan euron vuosittaiset lisätulot ovat huomattavan suuria, ja herättävät kysymyksen siitä, perustuvatko korotukset aitoihin hallinnollisiin kustannuksiin vai eivät. Kustannusvastaavuuden periaatteen osalta on varmistettava, että se toteutuu oikeasuhtaiseksi ja myös taajuuksien käyttäjiin kohdistuvat vaikutukset huomioiden. Huomautamme myös, että vähimmäismaksun korottaminen 18 eurosta 35 euroon on huomattava suhteellinen lisäys. Vaikka muutos on euromääräisesti verrattain pieni, sillä yhdessä muiden viranomaismaksujen sekä yleisen kustannustason nousun kanssa on vaikutusta radiotoimialan toimintaedellytyksiin.

Mediayhtiöiden toimintaympäristö on jo ennestään haastava. Mainostulojen lasku, sirpaloituva mediankäyttö ja kansainvälisten kilpailijoiden asema heikentävät kotimaisten toimijoiden tilannetta. Uudet lisäkustannukset heikentävät sekä kotimaisen median investointimahdollisuuksia että kilpailukykyä. Lisäkustannukset saattavat johtaa jopa kotimaisen ohjelmatuotannon supistumiseen ja sisällön saatavuuden heikentymiseen. Tämä on ristiriidassa hallituksen kulttuuripoliittisten tavoitteiden kanssa, joissa korostetaan kotimaisen median tukemista. Korotukset eivät huomioi toimialan rakennemuutosta. Radiotoiminnan kuuntelu siirtyy nopeasti digitaalisiin palveluihin, mikä vähentää perinteisen taajuusverkon suhteellista merkitystä. Maksujen rakenteen tulisi heijastaa tätä muutosta, jotta taajuuspolitiikka tukisi tarkoituksenmukaista kehitystä eikä hidastaisi alan digitaalista siirtymää. Korotuksissa ei ilmeisesti ole arvioitu yritysten tilannetta vaan niitä on tarkasteltu vain Traficom:n näkökulmasta. Yritysvaikutukset ja kustannusvastaavuusperiaate huomioiden Sanoma esittää, että korotukset joko poistetaan kokonaan tai niitä lievennetään merkittävästi.

Digita Oy:n lausunnossa todetaan, että luonnoksen mukaan taajuusmaksua ja asetuksen muita maksuja esitetään korotettavaksi. Taajuusmaksun perusmaksua korotettaisiin 1 295,50 eurosta 1 450 euroon, ja vähimmäismaksua 18 eurosta 35 euroon. Myös asetuksen muita maksuja, esim. kiinteitä tutkinto- ja todistusmaksuja korotettaisiin. Korotusta perustellaan sillä, että maksuja on tarkistettu viimeksi vuonna 2006. Luonnoksessa todetaan, että Liikenne- ja viestintäviraston maksullisen toiminnan tulee olla maksuperustelain mukaisesti kustannusvastaavaa ja maksukorotuksilla varmistettaisiin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Maksuperustelain kustannusvastaavuusperiaate edellyttää, ettei hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoiteta viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Kustannusvastaavuuden arviointi ei kuitenkaan ole läpinäkyvää, sillä luonnoksesta ei ilmene miten kustannukset ja korotukset kohdistuvat nimenomaan tv- ja radioverkkojen taajuushallintoon. Esityksen jatkovalmistelussa tulisikin avata hallinnollisten taajuusmaksujen kustannusvastaavuutta. Valmistelun yhteydessä tulisi myös harkita, onko globaalin kilpailupaineen alla painiskelevia radio- ja tv-toimijoita tarpeen rasittaa lisäkustannuksilla. Hallinnollisten taajuusmaksujen lisäksi toimialaa rasittavat myös huomattavat taajuusmaksut ja markkinaehtoiset taajuusmaksut (AIP). Maksujen nostaminen heikentää omalta osaltaan liiketoiminnan kannattavuutta.

Radiolaitteen tarkastusmaksun ehdotetaan nousevan 840,95 eurosta 1000 euroon. Korotus on merkittävä ja jopa kohtuuton pienten radiotoimijoiden näkökulmasta. Merkittäväksi korotuksen tekee se, että tarkastusmaksun saattaa joutua maksamaan käyttöönottohetken lisäksi esim. tilanteessa, jossa radiolähtetin vaihdetaan täsmälleen samanlaiseen uuteen radiolähtetimeen. Lähettimien vaihtokustannuksista tarkastusmaksu muodostaa näin hyvin merkittävän osan. Nykyiset lähettimet ovat teknisesti tarkempia ja aseteltavissa niin, että radiolupaehdot täyttyvät. Tämän vuoksi Digita katsoo, että paikan päällä tehtäviä tarkistuksia ei enää tehtäisi tilanteessa, joissa tekninen komponentti vaihdetaan uuteen samanlaiseen tai vastaavaan. Paikan päällä tehtävän tarkastuksen sijaan riittäisi tällöin operaattorin toimittamien mittaus- ja laitetietojen perusteella tehtävä tarkastus. Ehdotettu ratkaisu säästäisi paitsi radiotoimialan myös Traficomien kustannuksia. Ehdotuksen mukaan radioluvan joutuu maksamaan koko vuoden osalta, vaikka siitä joutuisi syystä tai toisesta luopumaan kesken luvan. Loogisempaa olisi, että radioluvasta laskutettaisiin vain käyttöajalta.

Medialiitto pitää tärkeänä, että kustannusvastaavuusperiaatteen toteutuminen turvataan säädösvalmistelussa. Maksuperustelain kustannusvastaavuusperiaate edellyttää, ettei hallinnollisilla taajuusmaksuilla rahoiteta viraston yleisiä viranomaistehtäviä tai viraston tehtäviin kuuluvien muiden toimialojen kuluja ja menoja tai sääntelyä, vaan ainoastaan taajuushallinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Kustannusvastaavuuden varmistamiseksi jatkovalmistelussa olisi tärkeä yksilöidä, miltä osin ko. kustannukset kohdistuvat nimenomaan taajuushallintoon, ja miltä osin ne tulisi kattaa viraston yleisistä toimintamenoista.

Medialiitto katsoo myös, että yritysvaikutusten arviointi tulee tehdä osana säädösvalmistelua. Esityksessä ei ole nyt arvioitu maksujen ja korotusten vaikutuksia radioyhtiöille, vaan yksinomaan Traficomien näkökulmasta. Näinä aikoina, jolloin media on voimakkaassa murroksessa ja toisaalta luotettavan moniäänisen median ja tiedon huoltovarmuuden merkitys on tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin, lainsäätäjän tulisi käytännön hankkeissa toteuttaa mediapolitiikkaa ja pyrkiä huolehtimaan median toimintaedellytysten turvaamisesta. Jokainen lisäkustannus yhdistettynä yleisen kustannustason nousuun heikentää kotimaisen media-alan kilpailu- ja investointikykyä.

Asetusluonnoksen lausunto- ja jatkovalmistelu-aika on lyhyt, sillä uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan jo vuoden 2026 alusta. Medialiitto pitää tärkeänä, että tiukasta aikataulusta huolimatta

lausuntokierroksen palaute ei jää jatkovalmistelussa huomioimatta. Muilta osin yhdyimme RadioMedia ry:n ja Sanoma Media Finland Oy:n lausuntoihin.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää asetulusonnosta perusteltuna ja painottaa siihen sisältyvien muutosesitysten kriittisyyttä viraston palvelutuotannon. Esitetyillä muutoksilla varmistetaan palveluita käyttäville toimijoille monilla yhteiskunnan eri aloilla välttämättömien palveluiden tuotannon henkilöstö-, tietojärjestelmä- ja muut resurssit muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa häiriöttömyyden, jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä kyberturvallisuuden lisääntyneet vaatimukset edellyttävät merkittävää lisäresursointia palvelutuotantoon ja tietojärjestelmien kehittämistä muiden kehitystarpeiden lisäksi. Näiden lisäksi kustannusvastaavuuden varmistaminen edellyttää kattavia maksunkorotuksia osittain jo pidempään samalla tasolla olleissa maksuissa mm. viime vuosien yleisen kustannuskehityksen ja palkkaratkaisujen vuoksi.

Valtiovarainministeriö puoltaa asetusehdotusta esityksen mukaisesti.

Muut lausunnonantajat kannattavat asetusehdotusta tai niillä ei ollut lausuttavaa tai ne eivät lausu asiassa.

Lausunnonantajat

1. Sisäministeriö, lausunnossa lainnumeron korjauspyyntö, muutoin ei lausuttavaa
2. Valtioneuvoston kanslia, ei lausuttavaa
3. Turun Radioamatöörit ry
4. RDW
5. Oikeusministeriö ei lausu asiassa
6. Väylävirasto, ei lausuttavaa
7. Ilmatieteen laitos, ei huomauttamista
8. Sosiaali- ja terveysministeriö, ei lausuttavaa
9. Rajavartiolaitos, ei lausuttavaa
10. Liikenne- ja viestintävirasto, puoltaa asetusehdotusta
11. Puolustusministeriö, ei lausuttavaa
12. Valtiovarainministeriö, puoltaa asetusehdotusta
13. Suomen Yrittäjät ry
14. Elisa Oyj
15. Suomen Radioamatööriliitto
16. Telia Finland Oyj

17. DNA Oyj
18. FiCom ry
19. RadioMedia
20. Sanoma Media Finland Oy
21. Digita Oy
22. Medialiitto
23. Yksityishenkilö
24. Yksityishenkilö
25. Yksityishenkilö
26. Yksityishenkilö
27. Yksityishenkilö
28. Yksityishenkilö
29. Yksityishenkilö
30. Yksityishenkilö
31. Yksityishenkilö